

Sempre amb tu, Pol

Ara que el veig marxar em venen al cap tot de records de la seva infantesa. El temps ha passat tan de pressa que gairebé no me n'he adonat, però en Pol s'ha fet gran.

Durant els freds dies d'hivern, fèiem passar la tristor i l'avorriment a la vora del foc, jugant al monopoli. Recordo les seves petites trampes al comptar les caselles amb la intenció de caure a Balmes perquè era el carrer que li faltava per començar a posar casetes. La cara i les mans brutes de la coca que sucava a la xocolata desfeta que s'havia menjat per berenar entre tirada i tirada.

Amb l'arribada del bon temps i l'estiu se sentia més viu. Era feliç acompanyant als pastors a tancar el ramat al vespre, anant a l'hort amb l'avi o anant a pescar a l'embassament d'Escales amb els amics. Anava a buscar capgrossos, a caçar llagostes que guardava tancades en un pot de vidre i es passava hores mirant-les. Tot un món nou s'obria per a ell, es podia deslliurar de totes les obligacions i gaudia de tot l'entorn que l'envoltava.

No és que fos un nen entremaliat, però sí molt independent, i era aquesta independència la que l'acompanyaria en aquest camí d'aprenentatge que és la vida.

De ben petit es vestia sol, es feia el llit i no volia que ningú l'ajudés a dutxar-se, més d'una vegada havia sortit amb els cabells encara ensabonats.

A l'escola era bon estudiant, polit i endreçat, però sempre volia més, feia preguntes de difícil resposta i enraonaments de nen més gran.

Ben aviat els jocs de taula, les col·leccions de cromos i la infantesa, va deixar lloc a un període difícil per tots, una adolescència complicada i plena d'entrebancs.

Sempre havia tingut amics més grans que ell i és per això que aviat va començar a viure situacions que normalment no s'hi trobaven els nois de la seva edat.

Recordo el dia que endreçant les samarretes, vaig trobar una bossa amb tabac i paper per fer cigarrets. En aquell moment no vaig saber que fer, pot ser una actitud més severa ens hagués estalviat tots els problemes que van venir després, però en el fons era el meu Pol, el meu fill que fins aleshores havia jugat amb el vaixell pirata dels "play mòbils". Sabia que una discussió monumental no portaria a cap lloc i només faria que s'allunyés de mi, així que quan va arribar de l'escola i després de donar-hi moltes voltes, li vaig explicar el que havia trobat al calaix. Ell, sense donar-li més importància, em va dir que tots els seus amics fumaven i que si el pare ho feia, quina era la raó per la qual ell no ho podia fer.

Les converses generalment sempre acabaven igual, era ell qui tenia sempre l'última paraula.

Amb catorze anys va decidir que no volia continuar estudiant a l'escola del poble, deia que se li feia petita i que volia anar a estudiar a Saragossa. Al principi no ho vam entendre, doncs tots els nens del poble hi havien estudiat i ara tenien un bon ofici.

Però després el seu pare i jo no ho vam veure tan malament, de tota manera, tard o d'hora hauria de marxar si volia continuar els seus estudis. També vam veure que podria ser una bona mesura per allunyar-lo de certes companyies que no li aportaven res de bo.

Teníem família a Saragossa, uns cosins segons per part de l'avi, però vam preferir buscar una residència per estudiants, per no comprometre a la família i no crear obligacions innecessàries. Vam buscar una escola amb residència i el vam matricular per iniciar el curs al setembre.

El dia que marxàvem, de camí, vam parar a una benzinera a esmorzar. Allí ens va explicar que es sentia content de tenir una nova experiència, encara que fos lluny de nosaltres.

En arribar, el conserge ens va ensenyar les instal·lacions i l'habitació. Tot es veia força net i endreçat. Tenien pista d'atletisme, de tennis i piscina coberta. I allí el vam deixar, amb un somriure als llavis, mentre jo era incapaç de parar de plorar.

Durant el viatge de tornada tots dos vam estar en silenci, fins que en Josep, el meu marit, va dir: no et preocupis dona, ja veuràs com tot anirà bé.

El dies van anar passant i les feines de casa, l'hort i cuidar dels animals omplien les meves estones de melangia. De tant en tant agafava l'àlbum de fotos i repassava els fragments de la seva vida, el seu naixement, el bateig, les primeres passes, el primer dia d'escola, la comunió... moments viscuts amb intensitat al seu costat.

Durant aquell primer any en Pol es va adaptar molt bé a la nova escola. Els mestres estaven molt contents amb el seu ritme d'aprenentatge i moltes vegades era exemple d'esforç i dedicació per a la resta dels companys.

Aviat va arribar l'estiu i en Pol tornava a casa de vacances. Feia un mes que no l'havíem vist, perquè havia d'estudiar pels exàmens del tercer trimestre. Havia crescut, gairebé era tan alt com el seu pare. Tenia quinze anys. No cal dir que els resultats van ser excel·lents, es mereixia unes bones vacances.

El fet de viure al poble feia que estigués gairebé tot el dia al carrer, només el veiem per menjar i dormir. Durant el dia anava amb els amics a la piscina del poble, feien excursions i a la nit, jugaven a la botifarra al local social. Hi havia dies que jo em ficava al llit i ell encara no havia arribat. Mig endormiscada el sentia arribar i llavors ja em quedava tranquil·la i continuava dormint.

Una d'aquelles nits un soroll em va sobresaltar. Em vaig aixecar de cop i vaig veure en Pol estirat a terra, el cor em batejava a mil per hora. Vaig anar corrent a trucar per telèfon a urgències. En Josep també es va aixecar, es va vestir i va sortir a buscar al metge. Entre els dos van agafar al Pol i el van posar a sobre del llit. El va examinar i ens va dir que no era res greu. Un desmai produït per un excés d'alcohol. Alcohol???. Com podia ser? En Pol no havia begut mai, és més, a les festes o per Cap d'Any no volia ni tastar el cava perquè deia que li produïa mal de cap.

Quan ja feia estona que el metge havia marxat i en Josep i jo intentàvem agafar el son, vam sentir al Pol com s'aixecava. Vaig anar a veure com estava i ja no va poder ni arribar a la porta de la cambra de bany. El vaig ajudar a netejar-se, a canviar-se de roba i el vaig acompanyar al llit. Després vaig netejar el terra i les parets. Aquella nit semblava no acabar mai. Finalment em vaig adormir.

L'endemà no es va despertar fins passades les dues del migdia. En Josep i jo dinàvem quan va obrir la porta de la cuina, feia una fila... Ens va dir que en aquells moments no tenia ganes de parlar del tema i que tenia molt mal de cap. Es va prendre una aspirina i se'n va tornar a dormir. Quan es va tornar a aixecar, eren gairebé les vuit del vespre. Ens va explicar que havien anat tots els del poble al bosc a fer una foguera, per fer patates al caliu i que havien acordat que cadascú portés alguna beguda que tingués a casa. Com ell no hi estava acostumat, el seu cos havia reaccionat malament, però que no tornaria a passar.

El seu pare i jo ens ho vam creure. De tota manera, estàvem més atents a les seves entrades i sortides. De mica en mica, el seu caràcter va anar canviant, semblava com si hagués perdut la confiança que tenia en nosaltres. Ja no m'explicava les seves coses i les discussions i la falta de respecte formaven ja part de la vida quotidiana. Es tancava a la seva habitació a escoltar música amb el volum al màxim i si li dèiem que l'afluixés en contestava que ens poséssim uns taps a les orelles si no ho volíem sentir. S'allunyava cada cop més i jo no hi podia fer res, era com si ja no formés part del seu món. Només existien "els amics".

Finalment l'estiu acabava i en Pol havia de tornar a Saragossa. Estava convençuda que li aniria bé tornar a la residència, tenir nous companys i reprendre els estudis. Però m'equivocava del tot. Aviat vam començar a tenir avisos dels mestres pel seu baix rendiment i varies incidències per mal comportament, falta d'assistència a les classes... Ni els càstigs ni els avisos feien que canviés la seva actitud. Sortia sense permís de la residència, s'ho manegava per poder-se escapar i tornava quan ja era de dia.

Quan el trucàvem per demanar-li explicacions del que estava passant, acabava la conversa penjant el telèfon. No era conscient de l'esforç econòmic que estàvem fent perquè ell pogués estar on estava.

A mig curs vam tenir una xerrada amb el professorat, la situació era insostenible i no tenien més remei que expulsar-lo del centre.

En aquell moment totes les expectatives que teníem en ell es van ensorrar. Encara no podia assumir com havia canviat. No entenia que estava passant i tampoc que hi podia fer jo per ajudar-lo a sortir d'aquella situació.

El personal de la residència ens va dir que de vegades els estudiants que durant un temps havien estat molt exigents amb sí mateixos, es trobaven en circumstàncies que els feien canviar i reaccionaven de forma totalment contrària a com havien estat fins aleshores, i que les amistats que tenia fora de l'escola també havien influït negativament.

Així que amb setze anys va deixar els estudis i va tornar al poble. Tant el seu pare com jo ja li vam dir que no permetríem que estigués sense fer res. Si degut al seu comportament i al desinterès no podia continuar amb els estudis, hauria de buscar una feina per ajudar a les despeses de la casa.

Durant dos llargs anys va estar d'ajudant a la ferreria del poble. En aquest temps, hi va haver de tot, moments bons i dolents. Alguns dies va arribar tard a la feina, perquè s'havia adormit, altres marxava abans d'hora per anar no sé ben bé on, amb qualsevol excusa, i com el propietari de la ferreria era parent d' en Josep, no ho tenia en compte.

Passava caps de setmana fora de casa i se n'anava sense donar cap mena d'explicació. Si l'haguéssim hagut de localitzar per algun motiu no haguéssim sabut per on començar a buscar. Van ser els pitjors temps. La incertesa de no saber si estava bé o si li havia passat alguna cosa em feien sentir vulnerable, no em quedaven forces, i els retrets entre el Josep i jo eren cada cop més freqüents.

Pot ser sí que li havíem consentit tot des de ben petit, però... què no farien uns pares pel seu fill! La nostra intenció havia estat sempre donar-li totes les oportunitats que nosaltres no havíem tingut.

Una de les coses bones va ser que sense que ningú li digués res, en el seu temps lliure es va proposar arreglar les golfes de casa i es va construir el que ell anomenava "el seu espai". Va posar fusta al sostre i a terra, va pintar les parets, hi va posar un escriptori, unes prestatgeries, un sofà... arreplegant mobles d'aquí i d'allà. La veritat és que va quedar força bé, ho va convertir en un lloc acollidor i molt lluminós. Allí escoltava música, llegia, tocava la guitarra...

A nosaltres ens va permetre veure "l'espai" el dia que el va acabar i des de llavors ja no ens hi va deixar entrar més. Ell ho netejava quan ho creia convenient, i amb els diners que va anar guanyat es va comprar un ordinador i un televisor.

Crec que el fet d'assumir aquesta responsabilitat i la motivació en alguna cosa que creia seva per primera vegada, el van fer canviar i adoptar una actitud més moderada i més madura. Pot ser havia après a valorar l'esforç que representava fer les coses ben fetes i la recompensa que comportava aquesta dedicació, valorant també l'esforç econòmic i personal que havíem fet nosaltres per a que ell pogués estudiar on volgués. Finalment era conscient de l'oportunitat que havia perdut, però alhora es sentia satisfet per poder encaminar una nova vida per sí mateix. Era un goig saber que podíem tornar a tenir converses del tema que fos, que ja no acabaven en les més aferrissades discussions.

En complir els divuit anys es va treure el carnet de conduir i es va comprar un petit cotxe de segona mà, del fill del forner del poble, que se'l canviava per un de més gran perquè la seva dona estava embarassada i el que tenien s'havia quedat petit.

Va decidir matricular-se a l'escola del poble del costat per acabar els estudis. Anava amb el cotxe a classe tots els dies per les tardes. Havien fet un pacte amb el Jacint, el ferrer, el deixava sortir una hora abans de la feina per poder anar a l'escola a canvi de treballar els dissabtes pel matí.

No va faltar ni un sol dia, i després de sopar es posava a repassar i a fer els exercicis. Tornava a ser el Pol de sempre i jo n'estava orgullosa, pot ser més del que n'havia estat abans. Continuava sortint els caps de setmana, però amb una nova colla d'amics que havia conegut a l'escola.

Havien creat un petit grup musical, es deien "els poetes del bosc". En Pol tocava la guitarra, un altre el teclat, hi havia un saxo i una noia que tocava el baix. Es reunien a les golfes gairebé cada setmana per assajar i compondre cançons. Inclús van arribar a tocar al casal del poble el dia de l'homenatge a la gent gran i es va fer mig famosa una cançó anomenada "la inspiració no ve a mi".

Amb el temps la noia del baix, la Mireia, va anar venint més sovint a casa. Sortien junts al cinema, es trucaven, i quan jo li volia treure una mica més d'informació em deia que era només una amiga, amb un somriure de complicitat.

Crec que la Mireia també hi va tenir alguna cosa a veure en tot el seu procés de canvi, doncs en acabar el batxillerat i havent superat la selectivitat, tots dos van continuar els estudis. Ella es va matricular a la Universitat de Barcelona per estudiar magisteri i ell es va matricular a l'Escola Universitària d'infermeria de Barcelona.

Van decidir llogar-se un pis al barri de la Sagrera a Barcelona i anar-se'n a viure junts. La propietària els hi va deixar més bé de preu a canvi que el pintessin i el reformessin una mica. Així que durant l'estiu, van treballar de valent per deixar-lo llest abans de començar les classes. En Josep i el pare de la Mireia hi van anar uns dies per ajudar-los. Jo i la seva mare també hi vam anar per ajudar-los a netejar, fer quatre compres d'estris i coses que els hi faltaven. Els hi vam portar fruites i verdures de l'hort, detall que ens van agrair molt.

En Pol va trobar una feina com a mosso de magatzem en un supermercat molt a prop del pis on vivien. Hi anava per les tardes i els dissabtes al matí. Amb els diners que guanyava i amb la nostra ajuda, es podia pagar la seva part del lloguer i de les despeses del pis, la matrícula, els llibres...

Ella va començar a donar classes de repàs a nens. Així, també ajudava als seus pares amb les despeses que suposa per les famílies que viuen als pobles tenir fills estudiant fora.

En aquest temps només els vam veure alguns dies per l'estiu, per Nadal i alguns ponts. Les obligacions i la feina d'en Pol feien que no ens poguéssim estar junts sovint. Però només amb el fet de saber que estava bé i que anava traient el estudis era suficient i em sentia satisfeta dels seus progressos.

Els esforços i la dedicació durant uns anys van ser recompensats en el moment en que tots dos es van graduar. Aquell dia, amb els pares i germans de la Mireia, ens van convidar a dinar a un restaurant al Port Olímpic de Barcelona per celebrar-ho. I va ser allí quan ens van sorprendre amb una notícia. Tenien previst marxar a l'Equador a principis del mes de setembre.

Ens van explicar que havien estat en contacte amb una ONG, que feia tasques humanitàries en diversos països del món. Aquesta organització s'encarregava de donar ajuda als pobles més necessitats. Realitzaven tasques d'ensenyament amb mestres col·laboradors de països desenvolupats. Comptaven amb enginyers, arquitectes... que voluntàriament ajudaven en tasques de construcció d'escoles i centres hospitalaris. Metges i personal sanitari feien estances per temporades, més o menys curtes, per cobrir les necessitats mèdiques de la població.

Els responsables de la ONG els havien ofert una feina poc remunerada en un poble de Arenillas a la província de "El Oro" al sud de l'Equador. Estaven construint una escola i un centre sanitari i necessitaven personal mèdic i docent.

Els, en veure tot el que feien i que l'ajuda en aquests pobles sempre era benvinguda, no s'hi havien pogut negar. Compartirien casa amb altres col·laboradors i voluntaris i tindrien les despeses de menjar i transport pagades.

Pel que van dir rebien ajudes econòmiques d'institucions privades i particulars.

Fa un parell de setmanes abans d'haver de marxar, i un cop havien recollit totes les coses que tenien al pis de lloguer, van venir a passar uns dies amb nosaltres al poble.

Fa tant de temps que no estem junts, que gairebé ja no recordo les converses a la terrassa de casa, prenent la fresca, a les nits d'estiu. Hem estat parlant del passat, de la immediatesa del seu viatge i dels seus projectes de futur amb la Mireia.

Malgrat ser conscient que marxa lluny i trigaré molt en tornar-lo a veure, sóc feliç només pel fet de saber que ell també n'és. Estic orgullosa d'haver pogut superar junts una etapa difícil de la seva vida.

Ell sap que vagi on vagi i faci el que faci sempre ens tindrà a nosaltres, els seus pares, al seu costat.

Pseudònim: Oreneta